TÒA ÁN NHÂN DÂN **THỊ XÃ CHƠN THÀNH** **TỈNH BÌNH PHƯỚC**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: **08/**2024/QĐST-VDS Ngày: 12/8/2024; V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự;	

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"

TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ CHƠN THÀNH, TỈNH BÌNH PHƯỚC

Với thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- Chủ tọa phiên họp: Bà Dương Thị Thúy - Thẩm phán

- Thư ký phiên họp: Ông Lê Thanh Duy - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước;

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Chơn Thành tham gia phiên họp: Ông Trương Văn Sa - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng *8* năm 2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 08/2024/TLST-VDS ngày 02 tháng 7 năm 2024 về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp số: 07/2024/QĐPH-VDS ngày *02* tháng *8* năm 2024 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu: Bà Hoàng Thị H, sinh năm 1966; nơi cư trú: Khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước.

Người liên quan: Bà Võ Hoàng Ngọc D, sinh năm 1998; nơi cư trú: Khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

Ông Võ Minh T, sinh năm 1988; nơi cư trú: Khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 21/6/2024 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu bà Hoàng Thị H yêu cầu Tòa án giải quyết:

Bà Võ Hoàng Ngọc D, sinh năm 1998 là con gái của bà Hoàng Thị H và ông Võ Văn Định (ông Định đã chết vào ngày 30/01/2023).

Diệp được bà H sinh ở bệnh viện Bà Rịa – Vũng Tàu, lúc sinh thì bị ngộp, bị tím người rồi, gia đình chữa trị ở bệnh viện Nhi đồng 1 Thành phố Hồ Chí Minh; Đến lúc Diệp được 5 tháng tuổi thì bệnh viện kết luận là cháu bị bẩm sinh não, động kinh và uống thuốc của bệnh viện Nhi đồng đến năm 18 tuổi. Sau đó chuyển qua điều trị ở bệnh viện tâm thần ở Biên Hòa – Đồng Nai, rồi chuyển sang điều trị ở bệnh viện tâm thần Thành phố Hồ Chí Minh.

Về biểu hiện của Diệp: Thi thoảng bị co giật, thời tiết đổi mùa sẽ không ngủ được, duy trì uống thuốc điều trị hằng ngày của bệnh viện tâm thần; vệ sinh cá nhân thì do gia đình hỗ trợ; Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Kém, không nhận thức được, không biết đọc biết viết, cho đi học nhưng không được nhận do không nhận thức được. Hiện nay thì Diệp được hưởng chế độ trợ cấp xã hội từ năm 2021, mỗi tháng được lĩnh 700.000 đồng; còn bà H được trợ cấp 200.000 đồng;

Do đó, bà Hoàng Thị H yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Võ Hoàng Ngọc D, sinh năm 1998, trú tại khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước mất năng lực hành vi dân sự.

Quá trình giải quyết việc dân sự người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan ông Võ Minh T trình bày:

Bà Võ Hoàng Ngọc D, sinh năm 1998, trú tại khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước là em gái ruột của ông và là con của ông Võ Văn Định, sinh năm 1959, chết năm 2023 và bà Hoàng Thị H, sinh năm 1966 là Cha, Mẹ ruột của ông. Từ lúc sinh ra đến nay thì Diệp có biểu hiện khờ, não phát triển như em bé, bị động kinh. Biểu hiện về nhận thức chỉ như em bé tầm 3 đến 4 tuổi, vệ sinh cá nhân do Mẹ hỗ trợ không tự thực hiện được. Hồi nhỏ thì Diệp được điều trị ở bệnh viện Nhi đồng thành phố Hồ Chí Minh, lớn lên thì chuyển sang điều trị ở bệnh viện tâm thần. Do bà D bị bệnh từ nhỏ, hiện nay được Nhà nước trợ cấp xã hội nên việc mẹ ông yêu cầu Tòa án tuyên bố em Võ Hoàng Ngọc D bị mất năng lực hành vi dân sự thì ông đồng ý và đề nghị Tòa án tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự.

Quá trình giải quyết việc dân sự, ngày 08/7/2024, bà H có đơn yêu cầu Tòa án trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với bà Diệp, ngày 09/7/2024 Tòa án đã ra quyết định trưng cầu giám định và được Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh trả lời tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 5810/KLGĐ ngày 23/7/2024 đối với Võ Hoàng Ngọc D như sau:

- Về y học: Đương sự bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/ Động kinh (F72/G40-ICD.10)

- Về khả năng lực nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự Mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Tại phiên họp: Người yêu cầu bà Hoàng Thị H vẫn giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Võ Hoàng Ngọc D bị mất năng lực hành vi dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp phát biểu quan điểm:

-Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp tuân thủ đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự chấp hành đúng các quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

-Về việc giải quyết việc dân sự:

Dựa trên kết quả trưng cầu giám định do Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh kết luận đề nghị Tòa án tuyên bố bà Võ Hoàng Ngọc D mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự tại phiên họp và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Chơn Thành, Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành nhận định:

[1] Về quyền yêu cầu và thẩm quyền giải quyết đơn yêu cầu:

Theo quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự thì: *Người có quyền yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự là người có quyền, lợi ích liên quan, cơ quan, tổ chức hữu quan có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định của Bộ luật dân sự.*

Căn cứ vào Điều 19 và 22 Bộ luật dân sự năm 2015 thì:

" *Năng lực hành vi dân sự của cá nhân là khả năng của cá nhân bằng hành vi của mình xác lập, thực hiện quyền, nghĩa vụ dân sự*" và "*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần…. Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện";*

Như vậy, căn cứ vào quy định trên và chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự thì bà Hoàng Thị H là mẹ ruột của bà Võ Hoàng Ngọc D. Bà H cho rằng bà D bị bệnh bẩm sinh não, động kinh nên từ khi sinh ra không được bình thường, không nhận thức và điều khiển được hành vi nên bà H yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Võ Hoàng Ngọc D mất năng lực hành vi dân sự là phù hợp với quy định của pháp luật về người có quyền yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

Ngoài ra, theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự quy định về thẩm quyền giải quyết việc dân sự thì yêu cầu của bà H thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã Chơn Thành, tỉnh Bình Phước.

[2] Về nội dung: Trong quá trình giải quyết việc dân sự người yêu cầu bà Hoàng Thị H và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Võ Minh T là mẹ đẻ và

anh ruột của bà D đều thống nhất bà D không nhận thức được hành vi của mình, sinh hoạt cá nhân cần phải có sự hỗ trợ, giúp đỡ của người nhà.

Mặt khác, căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần số 5810/KLGĐ ngày 23/7/2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Thành phố Hồ Chí Minh đối với Võ Hoàng Ngọc D như sau:

- Về y học: Đương sự bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/ Động kinh (F72/G40-ICD.10)

- Về khả năng lực nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự Mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Do đó, theo quy định tại Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 và chương XXIII của Bộ luật tố tụng dân sự thì yêu cầu của bà H về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Võ Hoàng Ngọc D bị mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở nên được chấp nhận.

[3] Lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự: 300.000 đồng.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát là có cơ sở nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 22 Bộ Luật dân sự, khoản 1 Điều 27, khoản 2, Điều 39, các điều 370,371,372 và chương XXIII của Bộ luật tố tụng dân sự.

Căn cứ Điều 37 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Hoàng Thị H.

Tuyên bố: Bà Võ Hoàng Ngọc D, sinh năm 1998, trú tại khu phố 6, phường H, thị xã C, tỉnh Bình Phước mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí: Bà Hoàng Thị H phải chịu 300.000 đồng, được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí đã nộp theo biên lai thu tạm ứng lệ phí Tòa án số 0004313 ngày 02/7/2024 của Chi cục thi hành án dân sự thị xã Chơn Thành.

3. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo Quyết định này trong hạn 10 ngày kể từ ngày ra Quyết định, nếu vắng mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Quyết định được tống đạt hợp lệ.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Bình Phước;
- VKSND Chơn Thành;
- Chi cục THADS thị xã Chơn Thành
- Các đương sự
- Lưu;

THẨM PHÁN

Dương Thị Thúy